

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΤΣΕΛΕΓΓΙΔΗΣ
541 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλ. Γραφ. 2310-996-957, Οικ. 2310-342-938
κιν. 6951391117

Θεσσαλονίκη 20/7/2016

Πρός
τήν Ίερά Σύνοδο
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἰ. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήνα

Κοινοποίηση:
σέ ὄλους τούς Ἱεράρχες
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ «ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ» ΣΤΟ ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (19-26/7/2016)

Μακαριώτατε Πρόεδρε,
Σεβασμώτατοι Ἀρχιερεῖς,

Σᾶς ἀποστέλλω, εὐλαβῶς, μιά περιεκτική ἀποτίμηση γιά τήν «Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο» καί Σᾶς παρακαλῶ, νά κάνετε τόν κόπο νά τήν μελετήσετε, ἐπειδή πιστεύω, ὅτι θά μποροῦσε νά βοηθήσει, κάπως, στήν ὑπεύθυνη συζήτηση πού θά γίνει στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅταν αὐτή συνέλθει.

Ἡ ἀποτίμησή μας θά κινηθεῖ σέ δύο επίπεδα. Τό πρῶτο επίπεδο θά ἀφορᾷ τήν ἀποτίμηση ὡς πρός τό τυπικό καί Κανονικό μέρος τῆς Συνόδου, ἐνῶ τό δεύτερο επίπεδο θά ἀφορᾷ τήν ἀποτίμηση ὡς πρός τό οὐσιαστικό μέρος της.

Ὡς πρός τήν ἐκκλησιαστική τυπικότητα καί Κανονικότητά της, ἡ λεγομένη «Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος» -θεολογικά κρινόμενη- δέν εἶναι «Ἁγία», κατά κυριολεξία. Καί τοῦτο, ἐπειδή δέν εἶναι «ἐπομένη τοῖς ἁγίοις Πατράσι», οὔτε τυπικῶς οὔτε οὐσιαστικῶς, ὅπως θά γίνει φανερό μέ ὅσα θά ποῦμε στή συνέχεια. Δέν εἶναι ὅμως καί «Μεγάλη», ὅχι μόνον ἐπειδή δέν ἦταν παροῦσες ὅλες οἱ Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, ἀλλά κυρίως, γιατί ἦταν σέ αὐτήν πολύ μικρή καί ἐπιλεγμένη ἢ ἀντιπροσώπευσή τους ἀπό τούς κατά τόπους Ἀρχιερεῖς. Τό σημαντικότερο, ὅμως, ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅτι ἡ «Σύναξη» αὐτή τῶν Ἀρχιερέων δέν μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ -μέ αὐστηρά θεολογικά κριτήρια- οὔτε κᾶν ὡς μία Τοπική Σύνοδος. Πρόκειται, μᾶλλον, γιά μιά ιδιότυπη, διηυρυμένη, «Προσυνοδική Διάσκεψη Ἀρχιερέων» μέ δέκα Προκαθημένους, ἢ γιά ἓνα «Συνέδριο» δέκα συγκεκριμένων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιπροσωπεύτηκαν ἀπό τούς Προκαθημένους τους καί τό πολύ ἀπό 24 κατ' ἐπιλογὴν Ἀρχιερεῖς.

Εἶπαμε, ὅτι ἡ ἐν λόγω «Διάσκεψη» ἢ τό «Συνέδριο» αὐτό δέν εἶναι κᾶν μία Τοπική Σύνοδος, γιατί στήν Τοπική Σύνοδο συνέρχονται καί ψηφίζουν ὅλοι οἱ μετέχοντες σ' αὐτήν

Ἀρχιερεῖς. Στήν παροῦσα ὁμως «Διάσκεψη-Συνέδριο», σύμφωνα μέ τόν Κανονισμό Λειτουργίας της, ψῆφο εἶχαν μόνο οἱ παρόντες δέκα Προκαθήμενοι. Ἡ πράξη αὐτή εἶναι πρωτοφανής στήν Ἐκκλησιαστική μας Ἱστορία καί αὐθαίρετη καί δέν συνάδει καθόλου μέ τήν ἐκκλησιολογικοῦ χαρακτήρα πρακτική τῶν ἕως σήμερα Ὁρθοδόξων Συνόδων, οἱ ὁποῖες προϋποθέτουν τήν ἀγιοπνευματική ἰσότητα ὄλων τῶν Ἀρχιερέων, πράγμα πού ἐμφαίνεται στήν ἰσοτίμη ψῆφο τους. Κανείς ἀπολύτως Ἐπίσκοπος -μηδέ τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου ἐξαιρουμένου- δέν εἶναι «ἄνευ ἴσων» συνεπισκόπων του. Αὐτό πού ἴσχυσε στήν παροῦσα «Διάσκεψη» παραπέμπει ἐμμέσως σέ μία σαφῆ μορφή Παπισμοῦ, ἔστω κι ἂν ἡ ψῆφος τῶν Προκαθημένων ἔχει συλλογικό χαρακτήρα.

Κατά συνέπεια, οἱ ἀποφάσεις τῆς παραπάνω «Προσυνοδικῆς Διάσκεψης», ἢ τοῦ παραπάνω «Ἀρχιερατικοῦ Συνεδρίου», δέν ἔχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Ἄρα καί καμμία ἰσχύ, ὄχι μόνο γιά ὅλη τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί γιά τίς Τοπικές Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, πού ἀντιπροσωπεύτηκαν στό «Ἀρχιερατικό» αὐτό «Συνέδριο» -ὅλως ἀθέσμως,- ἀφοῦ οἱ μετέχοντες Ἀρχιερεῖς δέν εἶχαν δικαίωμα ψήφου. Ἀλλά οἱ ἀποφάσεις εἶναι ἄκυρες καί γιά τόν πρόσθετο λόγο τῆς ἀρχῆς τῆς Ὁμοφωνίας, ἡ ὁποία παραβιάστηκε μέ τήν μή παρουσία τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων (Ἀντιοχείας, Ρωσίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας).

Ἐπιπροσθέτως οἱ ἀποφάσεις τῆς ἰδιόρρυθμης «Συνόδου» τοῦ Κολυμπαρίου δέν εἶναι δεσμευτικές γιά τήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία καί γιά ἕναν πρόσθετο λόγο. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀντί νά ὑποστηρίξει τήν ὁμόφωνη θέση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας στό Στ' Κείμενο, εἰσηγήθηκε ἄλλη θέση, ἡ ὁποία ἔγινε ἀποδεκτή ἀπό τίς ἑννέα ἄλλες Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες. Πρακτικῶς, αὐτό σημαίνει, ὅτι ἡ θέση τοῦ Σώματος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἱεραρχίας δέν ἐκπροσωπήθηκε, ὅποτε μέ βάση τόν Κανονισμό Λειτουργίας τῆς «Διάσκεψης», στό Στ' Κείμενο δέν ὑπῆρξε ὁμοφωνία. Ἄρα, τό Κείμενο εἶναι ἄκυρο.

Καί τώρα, ἡ ἀποτίμηση τοῦ οὐσιαστικοῦ μέρους τῆς ἰδιότυπης «Συνόδου». Κατ' ἀρχήν, ὀφείλουμε νά ποῦμε γενικῶς, ὅτι στή λεγόμενη «Σύνοδο» τοῦ Κολυμπαρίου τῆς Κρήτης ἐπιχειρήθηκε μιά θεσμικοῦ χαρακτήρα πνευματική ἔκπτωση ἀπό τή δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. [Λέμε, ὅτι ἐπιχειρήθηκε, ἐπειδή -μέ βάση ὅσα εἶπαμε νωρίτερα- δέν προσδίδουμε θεσμικό ρόλο στίς ἀποφάσεις τῆς παραπάνω «Ἀρχιερατικῆς Διασκέψεως»]. Στήν Κρήτη ὄχι μόνο δέν καταδικάσθηκε καμμία ἑτεροδοξία (αἵρεση), ἀλλά καί ἐπιχειρήθηκε μιά φοβερή, θεσμικῶς, ἔκπτωση ἀπό τήν συνοδικῶς ὀριοθετημένη πίστη τῆς Ἐκκλησίας, μιά ἔκπτωση οὐσιαστικά ἀπό τόν «Ὅρο Πίστεως» τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Συγκεκριμένα, πρόκειται γιά τήν ἔκπτωση ἀπό τήν δογματική διδασκαλία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, πού ἀναφέρεται στήν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἑαυτήν.

Στό Σύμβολο τῆς Πίστεως ὁμολογοῦμε, ὅτι πιστεύουμε «εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Ἐκκλησίαν». Ὅμως, στή «Διάσκεψη» τῆς Κρήτης, δέκα Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀποδέχθηκαν ἀθεολόγητα τήν «Βαπτισματική Θεολογία» καί ἔμμεσα τήν «Θεωρία τῶν Κλάδων», ἀναγνωρίζοντας ὡς

Ἐκκλησίες τούς Ρωμαιοκαθολικούς, τους Μαρωνίτες, τούς Νεστοριανούς, τούς Μονοφυσίτες Ἀντιχαλκηδόνιους, τούς Μονοθελήτες, οἱ ὁποῖοι καταδικάστηκαν γιά τήν χριστολογική τους αἵρεση ἀπό σειρά Οἰκουμενικῶν Συνόδων (ἀπό τήν Τρίτη ἕως καί τήν Ἑκτη), ἀλλά καί τήν πανσπερμία τῶν Προτεσταντῶν, πού ἀντιπροσωπεύονται στό Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν λεγομένων Ἐκκλησιῶν.

Ἀποτελεῖ πνευματική παραφροσύνη καί πνευματικό πραξικόπημα ἡ πράξη τῆς ἀπόπειρας γιά Συνοδική ἀπόφαση στό Κολυμπάρι πρὸς ἀναγνώριση ὡς Ἐκκλησιῶν τῶν καταδικασθέντων αἰρετικῶν ἀπό Οἰκουμενικές Συνόδους. Αὐτό, στήν πράξη, εἶναι συγκρητισμός καί Οἰκουμενισμός. Δέν κινήθηκε ὁ θυμός -τό ἔλλογο νεῦρο τῆς ψυχῆς- τῶν «Συνοδικῶν» Ἀρχιερέων πρὸς τούς νοητούς λύκους τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπεναντίας, οἱ «λύκοι» ὀνομάστηκαν «πρόβατα» τῆς μίας καί μόνης λογικῆς ποιμένης, τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος συμπεραίνουμε, ὅτι στήν Κρήτη δέν ἔγινε ἡ ἀναμενόμενη ἀπό τό εὐλαβές πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας «σύσκεψη» τῶν «Συνοδικῶν» Ἀρχιερέων μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, οὔτε καί λειτούργησε ἡ «σφενδόνη» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιά τήν ἐκ νέου καταδική τῶν αἰρετικῶν. Εἰδικότερα, γιά τούς Ρωμαιοκαθολικούς, λεκτικῶς, ὁμολογήσαμε τήν πίστη μας στόν Ὅρο τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πρακτικῶς ὅμως ἀκυρώσαμε αὐτήν τήν πίστη, ἀναγνωρίζοντας ὡς Ἐκκλησίες, ὄχι μόνον αὐτούς, ἀλλά καί ἄλλες Χριστιανικές Κοινότητες, πού ἀντίκεινται στόν Ὅρο αὐτό, διά τοῦ filioque. Ὡς γνωστόν, ἡ ὁποιαδήποτε προσθήκη στό Σύμβολο τῆς Πίστεως -ἀκόμη καί ἡ ἐρμηνευτικῶς σωστή- καταδικάζεται ἀπό ὅλες τίς Οἰκουμενικές Συνόδους μετά τήν Γ' (συμπεριλαμβανομένης) καί ὅσοι τό κάνουν, ὀρίζεται νά καθαιροῦνται καί νά ἀφορίζονται ἀπό τήν Ἐκκλησία. Σαφῶς, λοιπόν, το filioque, ὡς προσθήκη, καταδικάζεται -ἔμμεσα, αὐτομάτως καί ἑτεροχρονισμένα- ἀπό Οἰκουμενικές Συνόδους, ὡς αἵρεση, ἀφοῦ ἐκπίπτουν ἀπό τήν Ἐκκλησία, ὅσοι τό υἱοθετοῦν, ὡς προσθήκη, κατὰ τήν ἀπόφαση τῶν ἀνωτέρω Συνόδων. Γι' αὐτό καί ἡ ἑτεροδοξία τοῦ filioquetῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καί ὄλων τῶν Προτεσταντῶν εἶναι κατεγνωσμένη αἵρεση.

Ἄλλωστε, ἡ προσθήκη τοῦ filioque καταδικάστηκε ἐπί Μεγάλου Φωτίου στήν Σύνοδο τοῦ 879/80 (Η' Οἰκουμενική), ὅπου μετεῖχε καί ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ἐνῶ καταδικάστηκαν καί ἄλλες κακοδοξίες τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ γιά τήν ταύτιση οὐσίας καί ἐνεργείας στόν Τριαδικό Θεό καί γιά τόν κτιστό χαρακτῆρα τῆς θείας Χάριτος, στίς Συνόδους τοῦ 1331 καί 1351. Ἀλλά καί ὁ Προτεσταντισμός καταδικάστηκε ἀπό σειρά Συνόδων στήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή (1638, 1642, 1691).

Κατά συνέπεια, δέν εἶναι δυνατόν σέ ἓνα Συνοδικό δογματικοῦ χαρακτῆρα Κείμενο νά μὴν ὑπάρχει θεολογική ἀκρίβεια καί οἱ ἑτερόδοξοι νά ἀναγνωρίζονται ὡς Ἐκκλησίες. Αὐτό θά σήμαινε, ἢ ὅτι γίνεται συνειδητή ἔκπτωση στό ἐκκλησιολογικό δόγμα, ἢ ὅτι ὑπάρχει διγλωσσία, μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται.

Μέ τήν ψήφισή τοῦ Στ' Κειμένου, πού χαρακτηρίζεται γιά τίς σκοπιμες ἀσάφειες καί ἰδιαίτερα γιά τίς θεολογικές ἀντιφάσεις του, ἡ «Ἀρχιερατική Διάσκεψη» στήν Κρήτη κατοχύρωσε θεσμικά τόν Οἰκουμενισμό, εἰσάγοντας ἔτσι καί προωθώντας τήν ἐκκλησιολογική

σύγχυση στις συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Ὑπενθυμίζω συγκεκριμένα τήν παράγραφο 16, ὅπου σημειώνονται τά ἑξῆς: «Ἐν ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς κινήσεως εἶναι τό **Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν** (ΠΣΕ)... Παραλλήλως, ὑφίστανται καί ἄλλοι διαχριστιανικοί ὀργανισμοί καί περιφερειακά ὄργανα, ὡς ἡ «Διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν» (ΚΕΚ), τό «Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς (ΣΕΜΑ) καί τό «Παναφρικανικόν Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν». Ταῦτα μετά τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τηροῦν σημαντικήν ἀποστολήν διά τήν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου».

Τήν ἀποδοχή τοῦ ὄρου «Ἐκκλησία», γιά τούς ἑτεροδόξους καί ἰδιαίτερα γιά τούς Προτεστάντες, συναντοῦμε κατά κόρον καί στις παραγράφους 19 καί 21, στό ἴδιο Κείμενο. Ἡ παραπάνω διατύπωση σημαίνει, ὅτι ἐμεῖς, ὡς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, συμφωνοῦμε πῶς οἱ ἑτερόδοξοι-αἰρετικοί συμβάλλουν σημαντικά στήν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου! Ἀπό ἐδῶ πιστοποιεῖται, ὅτι, ὅσοι ψήφισαν καί ὅσοι ὑπέγραψαν αὐτό τό Κείμενο, δέν συνειδητοποίησαν σίγουρα, ὅτι **«ὁ Οἰκουμενισμός ἔχει πνεῦμα πονηρίας καί κυριαρχεῖται ἀπό ἀκάθαρτα πνεύματα»**, κατά τήν χαρισματική ἐμπειρία τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Ἐφραίμ τοῦ Κατουνακιώτη. **Ἡ θεμελιακή θέσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ὁ δογματικός πλουραλισμός.** Αὐτό σημαίνει, πρακτικά, τήν δογματικά νομιμοποιημένη συνύπαρξιν διαφορετικῶν δογματικῶν πίστεων. Ὅποιος ἀμφισβητεῖ τόν δογματικό αὐτό πλουραλισμό, χαρακτηρίζεται φανατικός καί φονταμενταλιστής. Παράλληλα, οἱ Οἰκουμενιστές δέν ἐπιτρέπουν ἀξιολογικές κρίσεις γιά τήν ὀρθότητα, τήν ἀνωτερότητα ἢ τήν κατωτερότητα τῶν διαφόρων θρησκειῶν. Στόν Οἰκουμενισμό ὅλοι χωροῦν. Γιατί ἡ ἐνότητα σ' αὐτόν δέν ἐμποδίζεται ἀπό τήν ποικιλία τῶν διαφορετικῶν πίστεων, πρᾶγμα πού εἶναι ἐκκλησιολογικά ἀπαράδεκτο ἀπό Ὁρθόδοξη ἀποψη.

Ὡς δοματολόγος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἔχω τήν βαθύτατην πεποίθησιν, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμός εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐκκλησιολογική αἵρεσις, ἀλλά καί ἡ ἐπικινδυνότερη πολυαἵρεσις, πού ἐμφανίστηκε ποτέ στήν Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Καί τοῦτο, γιατί **ὁ Οἰκουμενισμός, ἐξαιτίας τοῦ συγκρητιστικοῦ χαρακτήρα του, συνιστᾷ τήν πιό δόλια ἀμφισβήτηση τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας**, ἀλλά καί τήν πιό σοβαρή νόθευσή της. Ἀμβλύνει σέ ἀπαράδεκτο βαθμό τήν δογματική συνείδησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας καί δημιουργεῖ σύγχυση γύρω ἀπό τήν ταυτότητα τῆς Πίστεώς μας. Κενώνει πονηρά τήν ἀκεραιότητα τῆς σώζουσας Πίστεως τῆς Ἐκκλησίας -πρᾶγμα πού ἔχει ὀλέθριες σωτηριολογικές συνέπειες- μέ τό νά θεωρεῖ ὅλες τίς θρησκευτικές πίστεεις νόμιμες σωτηριολογικῶς, ὅταν ὑποστηρίζει, ὅτι ὅλες οἱ ἑτερόδοξοι καί ἑτερόθρησκοι πίστεεις εἶναι ὁδοί, πού ὀδηγοῦν στήν ἴδια σωτηρία.

Ἀλλά, μέ ὅσα ἀντιφατικά, ὡς πρός τήν Ἐκκλησιολογία, γράφονται στό Στ' Κείμενο, δίνεται ἡ ἐντύπωση, ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι χριστιανοί ἐμπαίζονται, ἀφοῦ στήν ἀρχή κατονομάζονται ὡς «ἑτερόδοξοι ἐκκλησίες», δηλαδή αἰρετικοί, καί στή συνέχεια ὀνομάζονται Ἐκκλησίες. Δέν ἐπιτρέπεται νά ὑποτιμοῦμε τή νοημοσύνη τους. Καταλαβαίνουν καλῶς, ὅτι

δέν τούς αγαποῦμε ἀληθινά, γιατί δέν τούς λέμε τήν ἀλήθεια καθαρά. Τούς λέμε ψέματα, πώς εἶναι Ἐκκλησίες. Καί μέ τόν τρόπο αὐτό δέν τούς βοηθοῦμε, γιατί δέν τούς καλοῦμε σέ μετάνοια καί ἄρνηση τῶν δογματικῶν πλανῶν τους, ὥστε νά ἐνταχθοῦν στήν μόνη ἀληθινή Ἐκκλησία, τήν Ὁρθόδοξη. Εὐτυχῶς, ἀρκετοί Ἀρχιερεῖς δέν υπέγραψαν αὐτό τό Κείμενο γιά δογματικούς λόγους.

Στό Κείμενο γιά «Τό Μυστήριον τοῦ Γάμου καί τά Κωλύματα αὐτοῦ», δέν θά ἐπαναλάβω, ὅσα σχετικά ἔγραψα στήν πρώτη μου Ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο, στίς 3-2-2016, γιά νά μή Σᾶς κουράζω. Θά προσθέσω μόνο, ὅτι, ἐνῶ ὁ 72^{ος} Κανόνας τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, θέτει τίς ἐκκλησιολογικές –δογματικές προϋποθέσεις γιά τήν ὕπαρξη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, ἡ ἀπόφαση τῆς «Διασκέψεως» τῶν Ἀρχιερέων στό Κολυμπάρι τῆς Κρήτης –ὄλως ἀντι-Κανονικῶς καί ἀναρμοδίως- δίνει τήν δυνατότητα στίς Τοπικές Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες νά ἀποκλίνουν ἀπό τήν περί τῶν μυστηρίων δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Συγκεκριμένα, ἡ προταθεῖσα εἰσήγηση τῶν μικτῶν γάμων ὡς οἰκονομία –πέρα ἀπό τήν ἀντικανονικότητα καί τήν παρανομία της, ἀλλά καί τό ὀξύμωρο τῆς σχετικοποιήσεως ἐνός Κανόνα (72) Οἰκουμενικῆς Συνόδου (Πενθέκτης) ἀπό ἡσσονα «Σύνοδο», στήν ὁποία παραπέμπει τό θέμα -εἶναι ἄκρως ἀθεολόγητη, ἐκκλησιολογικῶς. Γι' αὐτό, ἄλλωστε, συνιστᾶται αὐστηρῶς ἀπό τόν 72^ο Κανόνα ἡ ἀκύρωση καί ἡ διάλυση αὐτοῦ τοῦ γάμου, ὡς παράνομη ἐκκλησιολογικῶς συμβίωση. Ἡ περαιτέρω μάλιστα θεολογική τεκμηρίωση τοῦ Κανόνα, δέν ἀφήνει καθόλου περιθώρια γιά ὁποιαδήποτε οἰκονομία. **«Οὐ γάρ χρή τά ἄμικτα μιγνῦναι»**, σημειώνει ὁ Κανόνας, **«οὐδέ τῷ προβάτῳ τόν λύκον συμπλέκεσθαι, καί τῇ τοῦ Χριστοῦ μερίδι τόν τῶν ἁμαρτωλῶν κλῆρον·** εἰ δε παραβῆ τις τά παρ' ἡμῶν ὀρισθέντα, ἀφοριζέσθω». Δέν εἰσηγεῖται, δηλαδή, ὁ 72^{ος} Κανόνας οἰκονομία, ἀλλά ἐφιστᾶ τήν προσοχή γιά τήν σοβαρότατη παρανομία. Ἡ παρέκκλιση ἀπό τόν συγκεκριμένο Κανόνα συνιστᾶ σοβαρότατη Κανονική παρανομία καί «παραοικονομία», πού ἔχει, ἐπίσης, σοβαρότατες ἐκκλησιολογικές συνέπειες, ἀφοῦ ἀναμειγνύει τά ἄμικτα σέ «ἄμικτη μίξη», «συμπλέκει» ἐκκλησιολογικῶς τό «πρόβατο» μέ τόν «λύκο» καί τήν «μερίδα» τοῦ Χριστοῦ μέ τόν «κλῆρο» τῶν ἁμαρτωλῶν. Τέτοια, ὅμως, μίξη εἶναι ἐκκλησιολογικῶς ἀδιανόητη καί θεολογικῶς καί πνευματικῶς ἀπαράδεκτη.

Στό Κείμενο: «Ἡ Ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον», δίνεται ἡ ἐντύπωση, ὅτι ἐπιχειρεῖται ὁ ἐγκιβωτισμός Ὁρθοδόξων καί ἑτεροδόξων, ἐνίοτε καί ἑτεροθρήσκων. Τοῦτο εἶναι ἐμφανές, ὅταν τά σχετιζόμενα μέ τήν εἰρήνη, ἡ ὁποία βιώνεται στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὡς καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, λέγονται ἀπροϋπόθετα καί γιά τούς ἐκτός αὐτῆς. Αὐτό, ὅμως, κενώνει στήν πράξη τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ Λόγου καί τήν ἴδια τήν Ἐκκλησία, ἐνόσω ἀφήνει νά ἐννοηθεῖ, ὅτι ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἄκτιστη ἐνέργειά Του, μπορεῖ νά κατορθώνεται καί νά οἰκειώνεται καί ἐκτός αὐτῆς ἀπό ἑτεροδόξους, ἑτεροθρήσκους καί ἀνθρώπους ἀπλῶς «καλῆς θελήσεως», ἐνδεχομένως τότε καί

ἀπό ἀθέους. Αὐτό ὄχι μόνο μαρτυρία δέν συνιστᾶ, ἀλλά προκαλεῖ καί σύγχυση ἀνάμεσα στούς πιστούς γιά τήν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς δεδωρημένης σ' αὐτήν «ἄνωθεν εἰρήνης».

Ὡς πρός τό ζήτημα τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς, ἔχουμε τήν γνώμη, ὅτι μέ τήν ἐν λόγῳ «Ἀρχιερατική Διάσκεψη» ἐπιχειρήθηκε ἡ ἀντικανονική -ἔστω καί πρόσκαιρη- λύση τῶν Ἐπισκοπικῶν Συνελεύσεων, οἱ ὁποῖες ὄχι μόνο δέν θεραπεύουν, ἀλλά διαιωνίζουν τόν ἤδη συνοδικῶς καταδικασμένο ἐθνοφυλετισμό (1872).

Μετά τή «Σύνοδο» τῆς Κρήτης ἐκδόθηκε ἡ «Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (Κρήτη, 2016), ἡ ὁποία παρουσιάζει θεολογικές ἀντιφάσεις. Γι' αὐτό καί θά ἀναφερθοῦμε ἐπιγραμματικά σ' αὐτές. Συγκεκριμένα, στήν δεύτερη παράγραφο σημειώνεται τό ἐξῆς: «Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἀύθεντικήν μαρτυρίαν τῆς πίστεως εἰς τόν θεάνθρωπον Χριστόν...». Ἐδῶ, γεννᾶται εὐλόγα τό λογικό καί θεολογικό ἐρώτημα: Πῶς «ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἀύθεντικήν μαρτυρίαν τῆς πίστεως εἰς τόν θεάνθρωπον Χριστόν», ὅταν αὐτή ἀναγνώριζε τούς Νεστοριανούς, τούς Μονοφυσῖτες, τούς Ἀντιχαλκηδόνιους καί τούς Μονοθελητες ὡς Ἐκκλησίες, ἐνόσω αὐτοί ἔχουν καταδικασμένη ἀπό Οἰκουμενικές Συνόδους Χριστολογία;

Στήν τρίτη παράγραφο μνημονεύονται Σύνοδοι καθολικοῦ «κύρους», ὅπως εἶναι ἡ ἐπί Μεγάλου Φωτίου καί ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί ἡ Σύνοδος τοῦ 1484, μέ τήν ὁποία ἀποκηρύσσεται ἡ ψευδοσύνοδος τῆς Φλωρεντίας. Ἀκόμη καί οἱ Σύνοδοι, πού ἀποκηρύσσουν τίς Προτεσταντικές δοξασίες. Πῶς συμβιβάζονται, ὅμως, ὅλα αὐτά μέ τήν ἀναγνώριση τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καί τῶν Προτεσταντῶν ὡς Ἐκκλησιῶν;

Στήν παράγραφο 20 σημειώνονται τά ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Οἱ διαχριστιανικοί διάλογοι ἐλειτούργησαν ὡς εὐκαιρία διά τήν Ὁρθοδοξίαν, διά νά ἀναδείξῃ τό σέβας πρός τήν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων καί διά νά δώσῃ ἀξιόπιστον μαρτυρίαν τῆς γνησίας παραδόσεως τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ὑπό τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διεξαγώμενοι διάλογοι οὐδέποτε ἐσήμαναν, οὔτε σημαίνουν καί δέν πρόκειται νά σημάνουν ποτέ οἰονδήποτε συμβιβασμόν εἰς ζητήματα πίστεως. Οἱ διάλογοι αὐτοί εἶναι μαρτυρία περί τῆς Ὁρθοδοξίας...». Ἡ δήλωση αὐτή, ὅμως, διαψεύδεται ἀπό τά κοινά Κείμενα, τά ὁποῖα ὑπεγράφησαν καί ἀπό τούς Ὁρθοδόξους, ὅπως εἶναι τοῦ Βalamand, τοῦ Porto Alegre, τῆς Ραβέννας καί τοῦ Pussan. Καί ἡ Συνοδική Ἐγκύκλιος κατακλείεται ὡς ἐξῆς: «Ταῦτα ἀπευθύνονται ἐν συνόδῳ πρός τά ἐν τῷ κόσμῳ τέκνα τῆς ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καί πρός τήν οἰκουμένην πᾶσαν, ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις Πατράσι καί τοῖς συνοδικοῖς θεσπίσμασι πρός διαφύλαξιν τῆς πατροπαραδότου πίστεως». Ὅμως, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία «ἐπομένη τοῖς ἁγίοις Πατράσι καί τοῖς συνοδικοῖς θεσπίσμασι» δέν ἀναγνώρισε ποτέ στό παρελθόν, ὡς Ἐκκλησία, τούς αἰρετικούς, ὅπως ἐπιχείρησε νά κάνει ἡ ἐν λόγῳ «Συνέλευση τῶν Ἀρχιερέων» στήν Κρήτη.

Ὡς πρὸς τὸ «Μήνυμα» τῆς «Ἀρχιερατικῆς Διασκέψεως», αὐτὸ συνοψίζει τίς ληφθεῖσες ἀποφάσεις καὶ παράλληλα προκαλεῖ τὴ νοημοσύνη τῶν ἐνημερωμένων πιστῶν. Συγκεκριμένα, στὴν πρώτη παράγραφο τοῦ «Μηνύματος» σημειώνονται τὰ ἑξῆς: «Βασικὴ προτεραιότητα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ὑπῆρξε ἡ διακήρυξη τῆς ἐνότητας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στηριγμένη στὴ θεία Εὐχαριστία καὶ τὴν Ἀποστολικὴ διαδοχὴ τῶν Ἐπισκόπων. Ἡ ὑφισταμένη ἐνότητα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνισχύεται καὶ νὰ φέρει νέους καρπούς». Τὸ εὐλόγο ἐρώτημα τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Μηνύματος» αὐτοῦ εἶναι: Πῶς διακηρύσσεται ἔτσι πανηγυρικὰ ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅταν εἶναι γνωστὸ, ὅτι σ' αὐτὴν τὴν «Σύναξη» δὲν παραβρέθηκαν τέσσερα Πατριαρχεῖα, πού ἀντιπροσωπεύουν συντριπτικὰ περισσότερους πιστούς, ἀπ' ὅσους ἀντιπροσωπεύτηκαν ἀπὸ τοὺς δέκα Προκαθημένους, πού συμμετεῖχαν σ' αὐτὴν; Καὶ πῶς γίνεται μὲ τόση ἄνεση ἢ ἀναφορά στὴ Θεία Εὐχαριστία, ὡς θεμέλιο τῆς ἐνότητας, τὴ στιγμή πού ὑφίσταται ἡ διακοπὴ τῆς διαμυστηριακῆς κοινωνίας ἀνάμεσα στὰ δύο πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἀντιοχείας; Καὶ στὴν ἴδια παράγραφο σημειώνεται: «Ἡ Συνοδικότητα διαπνέει τὴν ὀργάνωση, τὸν τρόπο πού λαμβάνονται οἱ ἀποφάσεις καὶ καθορίζεται ἡ πορεία της». Ὑπάρχει, ὅμως, κάποια μαρτυρία στὴν Ἱστορία τῶν Συνόδων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπου οἱ ἀποφάσεις νὰ λαμβάνονται μόνον ἀπὸ τοὺς Προκαθημένους καὶ χωρὶς τὴν ψῆφο τῶν συμμετεχόντων Ἀρχιερέων;

Στὴν τρίτη παράγραφο γίνεται λόγος γιὰ τοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους μὲ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ σημειώνεται χαρακτηριστικὰ: «Οἱ διάλογοι, πού διεξάγει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν σημαίνει ποτέ συμβιβασμὸ σὲ ζητήματα Πίστεως». Ἐδῶ, ὑπενθυμίζουμε ἐνδεικτικὰ καὶ πάλι τὰ Κείμενα τοῦ Balamand, τοῦ Porto Alegre, τῆς Ραβέννας, τοῦ Pussan, τὰ ὅποια ἔχουν σοβαρὲς ἐκκλησιολογικὲς αἱρέσεις.

Ὅλα τὰ παραπάνω λέγονται μὲ ἔμπονη ἀγάπη καὶ σεβασμὸ στὴν Ἀρχιερωσύνη Σας, χωρὶς καμμία ἄλλη ἐπιδίωξη, παρά μόνο, ἐπειδὴ θέλουμε νὰ μένομε πάντοτε, ὡς ζῶντα μέλη, στό μυστηριακὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησία Του.

Μέ βαθύτατο σεβασμὸ
ἀσπάζομαι τὴν δεξιὰ Σας

Δημήτριος Τσελεγγίδης
Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.